COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 521 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2020

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2020

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) La data de 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat Strategia anuală privind creșterea durabilă, care marchează începutul semestrului european 2020 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. De asemenea, la data de 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Polonia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

(2) Raportul de țară pentru 2020 privind Polonia[2] a fost publicat la 26 februarie 2020. Acesta a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019[3], măsurile luate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate de Polonia în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

---

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

2 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 520 final.

3 JO C 301, 5.9.2019, p. 117.

(3) La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat în mod oficial epidemia de COVID-19 pandemie mondială. Este vorba despre o urgență majoră în materie de sănătate publică pentru cetățeni, societăți și economii. Pandemia exercită o presiune uriașă asupra sistemelor naționale de sănătate, perturbă lanțurile de aprovizionare mondiale, duce la volatilitatea piețelor financiare, generează șocuri asupra cererii consumatorilor și produce efecte negative în diferite sectoare. Pandemia pune în pericol locurile de muncă ale cetățenilor, veniturile acestora și activitatea întreprinderilor. Ea a produs un șoc economic major care are deja repercusiuni grave în Uniunea Europeană. La 13 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare[4] prin care invită statele membre să adopte măsuri economice coordonate ca răspuns la criză, în care să fie implicați toți actorii de la nivel național și de la nivelul Uniunii.

(4) Mai multe state membre au declarat starea de urgență sau au introdus măsuri de urgență. Orice măsură de urgență ar trebui să fie strict proporțională, necesară, limitată în timp și conformă cu standardele europene și internaționale și ar trebui să fie supusă controlului democratic și unui control judiciar independent.

(5) La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere[5]. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de încetinire marcată a creșterii economice. În comunicarea sa, Comisia aderă la opinia Consiliului potrivit căreia, având în vedere că se așteaptă ca epidemia de COVID-19 să antreneze o încetinire marcată a creșterii economice, sunt întrunite în prezent condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscal-bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Ea autorizează statele membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul pactului.

(6) Sunt necesare acțiuni susținute pentru a limita și a controla răspândirea pandemiei, a consolida reziliența sistemelor naționale de sănătate, a atenua consecințele socioeconomice prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi și gospodării, precum și pentru a asigura condițiile sanitare și în materie de siguranță la locul de muncă adecvate pentru a permite reluarea activității economice. Uniunea ar trebui să utilizeze pe deplin diversele instrumente de care dispune pentru a sprijini eforturile statelor membre în aceste domenii. În paralel, statele membre și Uniunea ar trebui să colaboreze pentru a pregăti măsurile necesare pentru revenirea la o funcționare normală a societăților și a economiilor noastre și pentru reluarea unei creșteri durabile, integrând, printre altele, tranziția către o economie verde și transformarea digitală și valorificând toate lecțiile învățate în urma crizei.

---

4 COM(2020) 112 final.

5 COM(2020) 123 final.

(7) Criza generată de COVID-19 a evidențiat flexibilitatea pe care o oferă piața unică din perspectiva adaptării la situații extraordinare. Cu toate acestea, pentru a se asigura o tranziție rapidă și fără dificultăți către faza de redresare și reluarea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor și a lucrătorilor, măsurile excepționale care au fost adoptate și care împiedică funcționarea normală a pieței unice trebuie eliminate de îndată ce nu mai sunt indispensabile. Criza actuală a demonstrat necesitatea elaborării de planuri de pregătire pentru eventualele situații de criză din sectorul sănătății, care să includă, în special, strategii îmbunătățite de achiziții, lanțuri de aprovizionare diversificate și rezerve strategice de bunuri esențiale. Acestea sunt elemente-cheie de care trebuie să se țină seama la elaborarea unor planuri mai ample de pregătire pentru situații de criză.

(8) Cele două organe legislative ale Uniunii au modificat deja cadrele legislative relevante[6] pentru a le permite statelor membre să mobilizeze toate resursele neutilizate din fondurile structurale și de investiții europene, astfel încât să poată contracara efectele excepționale ale pandemiei de COVID-19. Aceste modificări vor oferi o flexibilitate suplimentară, precum și proceduri simplificate și optimizate. Pentru a atenua presiunile asupra fluxurilor de numerar, statele membre vor putea beneficia, de asemenea, de o rată de cofinanțare de 100 % din bugetul Uniunii pentru exercițiul contabil 2020-2021. Polonia este încurajată să valorifice pe deplin aceste posibilități pentru a veni în ajutorul persoanelor și al sectoarelor celor mai afectate de dificultățile actuale.

(9) Consecințele socioeconomice ale pandemiei se vor resimți probabil în mod inegal în diferitele regiuni ale țării din cauza specializării diferite a acestora. Există astfel riscul ca, în Polonia, disparitățile teritoriale să se accentueze pe fondul crizei. Combinată cu riscul perturbării temporare a procesului de convergență între statele membre, situația actuală impune adoptarea unor politici de răspuns specifice.

(10) La 29 aprilie 2020, Polonia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2020 și, la 30 aprilie 2020, Programul de convergență pentru 2020. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

(11) În prezent, Polonia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere.

(12) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Poloniei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete[7] nu va depăși 4,2 % în 2019, ceea ce ar corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. În evaluarea sa generală, Comisia constată că atât în 2019, cât și în anii 2018 și 2019 luați împreună, a existat o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare recomandată în vederea atingerii

---

[6] Regulamentul (UE) 2020/460 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite măsuri specifice menite să mobilizeze investiții în sistemele de sănătate ale statelor membre și în alte sectoare ale economiilor acestora ca reacție la epidemia de COVID-19 (Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus) (JO L 99, 31.3.2020, p. 5) și Regulamentul (UE) 2020/558 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19 (JO L 130, 24.4.2020, p. 1).

[7] Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din veniturile provenite din fondurile Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Se iau în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

obiectivului bugetar pe termen mediu. Cu toate acestea, având în vedere activarea clauzei derogatorii generale, nu se justifică adoptarea în cazul Poloniei a unor măsuri suplimentare în contextul procedurii privind abaterile semnificative.

(13) În cadrul Programului său de convergență pentru 2020, guvernul previzionează o deteriorare a soldului global de la un deficit de 0,7 % din PIB în 2019 la u deficit de 8,4 % din PIB în 2020. După ce a scăzut la 46,0 % din PIB în 2019, ponderea datoriei publice în PIB va crește, conform estimărilor, la 55,2 % în 2020. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare sunt afectate de un grad ridicat de incertitudine ca urmare a pandemiei de COVID-19.

(14) Ca răspuns la pandemia de COVID-19 și în cadrul unei abordări coordonate la nivelul Uniunii, Polonia a adoptat măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor cetățenilor și sectoarelor celor mai afectate. Potrivit Programului de convergență pentru 2020, aceste măsuri bugetare reprezintă 3,2 % din PIB și includ indemnizații pentru lucrătorii care desfășoară activități independente și pentru angajații cu contracte de muncă atipice, scutiri de plata contribuțiilor sociale acordate întreprinderilor (urmând ca acestea să fie plătite de stat) și subvenții pentru salarii în cazul anumitor întreprinderi. În plus, Polonia a anunțat măsuri care, deși nu au un impact bugetar direct, vor contribui la sprijinirea cu lichidități a întreprinderilor, cum ar fi acordarea de garanții pentru împrumuturile întreprinderilor. Impactul bugetar al măsurilor bugetare prevăzute în Programul de convergență diferă de cel din previziunile Comisiei în principal din cauza modului în care sunt înregistrate împrumuturile acordate întreprinderilor. Potrivit declarațiilor autorităților, previziunile Comisiei se bazează pe ipoteza că împrumuturile care reprezintă aproximativ 2¾ puncte procentuale din PIB vor fi convertite în subvenții și, prin urmare, vor fi înregistrate drept cheltuieli în 2020. În general, măsurile adoptate de Polonia sunt conforme cu orientările stabilite în Comunicarea Comisiei privind răspunsul economic coordonat la epidemia de COVID-19. Implementarea integrală a acestor măsuri, urmată, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, de reorientarea politicilor bugetare în sensul adoptării unor măsuri prudente, care să asigure o poziție bugetară solidă pe termen mediu, va contribui la menținerea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu.

(15) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că soldul bugetului general al Poloniei va fi de -9,5 % din PIB în 2020 și de -3,8 % din PIB în 2021. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne sub 60 % din PIB în 2020 și 2021.

(16) La 20 mai 2020, Comisia a publicat un raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, în contextul în care, conform estimărilor, este probabil ca Polonia să nu poată respecta, în 2020, pragul de deficit de 3 % din PIB. În ansamblu, analiza sugerează că nu va putea fi îndeplinit criteriul privind deficitul, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997.

(17) Izbucnirea pandemiei de COVID-19 a creat o nouă situație socială și economică în Polonia. Pentru prima dată în ultimele aproape trei decenii, se previzionează intrarea țării în recesiune în cursul anului 2020. Potrivit datelor furnizate de guvern, impactul pandemiei asupra sănătății populației a fost relativ scăzut, inclusiv datorită adoptării timpurii a unor măsuri fără precedent, cum ar fi carantina strictă și distanțarea socială. Până în prezent, consecințele negative s-au resimțit cel mai mult în sectorul serviciilor (inclusiv în sectorul transporturilor, al comerțului cu amănuntul și al comerțului cu ridicata, precum și al activităților recreative), dar și în sectorul de producție, ca urmare

a întreruperilor lanțurilor de aprovizionare. Pentru a compensa impactul economic al restricțiilor impuse, guvernul a lansat un set de măsuri reprezentând aproximativ 9 % din PIB-ul Poloniei (atât măsuri de sporire a deficitului, cât și măsuri privind lichiditățile), care includ acordarea de finanțare din partea Uniunii. Aceste măsuri sunt, de asemenea, sprijinite de măsurile de furnizare de lichidități adoptate de Banca Națională a Poloniei. Sprijinul guvernului se concentrează pe stabilizarea pe termen scurt a economiei prin sprijinirea veniturilor angajaților, pe furnizarea de finanțare pentru întreprinderile care se confruntă cu scăderi ale veniturilor, pe consolidarea rezilienței și a reactivității sectorului sănătății și pe consolidarea sistemului financiar. Acest sprijin include, de asemenea, un program de investiții menit să susțină redresarea economică pe termen mediu. Există o presiune ridicată din partea populației de a se lua măsuri de răspuns robuste, de exemplu prin acordarea de scutiri de la plata contribuțiilor de asigurări sociale, de beneficii pentru angajații din întreprinderile care își suspendă activitatea și facilitarea accesului la împrumuturi pentru microîntreprinderi. Se preconizează că pandemia de COVID-19 va contribui la scăderea PIB-ului cu 4,3 % în 2020, urmată de o redresare de 4,1 % în 2021.

(18) Pandemia de COVID-19 a impus adoptarea unor măsuri fără precedent în sistemul de sănătate. S-au efectuat cheltuieli considerabile, de exemplu pentru achiziționarea de echipamente și materiale pentru sectorul sănătății, pentru sporirea capacității spitalelor și a laboratoarelor, precum și pentru consolidarea efectivelor de personal. Trebuie alocate resurse suplimentare inclusiv pentru a compensa faptul că alte servicii medicale și investiții au fost amânate sau redirecționate. Înainte de izbucnirea epidemiei de COVID-19, cheltuielile publice pentru sistemul de sănătate reprezentau 4,8 % din PIB, sub media UE de 7 % din PIB în 2018. Împreună cu alocarea suboptimală a fondurilor, acest lucru împiedică funcționarea optimă a sistemului de sănătate și accesul la acesta. În 2018, procentul cetățenilor polonezi care declarau că nevoile lor în materie de consultații medicale nu au fost satisfăcute de sistemul medical era de 4,2 %, mult mai mare decât procentul de 2 % înregistrat la nivelul Uniunii. Numărul medicilor și al asistenților medicali în raport cu populația este în continuare printre cele mai scăzute din Uniune, iar forța de muncă din domeniul sănătății este repartizată inegal la nivelul țării. Sănătatea publică, e-sănătatea și asistența medicală primară, care sunt esențiale pentru îmbunătățirea componentei de prevenție și de acces la serviciile medicale și pentru a sprijini reziliența sistemului în fața provocărilor viitoare, rămân insuficient dezvoltate. Pandemia a avut un impact asupra centrelor de îngrijire pe termen lung, multe dintre persoanele rezidente în aceste centre fiind expuse unui grad ridicat de risc.

(19) Pandemia de COVID-19 va avea un impact semnificativ asupra pieței forței de muncă, inversând tendința de scădere a ratei șomajului constatată în ultimii ani. Se estimează că rata șomajului va urca de la 3,3 % în 2019 la aproximativ 7,5 % în 2020 și își va reveni ușor la 5,3 % în 2021. Acest impact pe termen scurt riscă să devină mai structural pe termen mediu, în special pentru grupurile vulnerabile. Schemele temporare de șomaj tehnic ar putea fi un instrument eficace de protecție a locurilor de muncă, existând suficiente stimulente pentru adoptarea lor de către întreprinderi. În același timp, în ciuda evoluțiilor favorabile constatate anterior crizei declanșate de pandemia de COVID-19, participarea pe piața forței de muncă a anumitor grupuri, în special a femeilor, a persoanelor slab calificate, a persoanelor în vârstă și a celor cu handicap și a îngrijitorilor acestora, a rămas scăzută. Migrația din țările din afara UE a contribuit la atenuarea penuriei de forță de muncă, însă asigurarea unui aflux continuu de lucrători migranți poate fi dificilă din cauza restricțiilor la trecerea frontierei. Îmbunătățirea modalităților flexibile de lucru, inclusiv a programelor de lucru la

distanță și a programelor de lucru flexibile, în special în cazul persoanelor cu contracte de muncă pe perioadă nedeterminată, poate, în acest context, să contribuie la contracararea efectelor crizei și, totodată, la sprijinirea grupurilor cu rate de activitate mai scăzute în a-și găsi un loc de muncă permanent. În acest fel s-ar îmbunătăți, de asemenea, reziliența pieței forței de muncă în fața crizelor viitoare.

(20) Pentru a atenua impactul social al pandemiei de COVID-19, pentru a susține coeziunea socială și a sprijini redresarea economică, trebuie să existe plase de siguranță socială robuste. În ultimii ani, Polonia a lansat un amplu program de transferuri sociale, inclusiv o alocație universală pentru copii și o indemnizație forfetară suplimentară care ar urma să fie plătită în fiecare an pensionarilor, reprezentând împreună aproape 2,5 % din PIB pe an. Pentru a beneficia de aceste măsuri, nu trebuie îndeplinite condiții referitoare la mijloacele de trai, ceea ce lasă, astfel, posibilitatea unei mai bune direcționări a resurselor la nevoie. În același timp, gradul de acoperire al prestațiilor sociale este scăzut în cazul persoanelor cu cele mai scăzute venituri. Cea mai mare creștere a sărăciei extreme, conform sondajului din 2019 privind bugetele gospodăriilor, a fost observată în rândul persoanelor sau al familiilor care trăiesc din alocații (altele decât pensiile și pensiile de invaliditate), ceea ce scoate în evidență deficiențele sistemului de securitate socială. În plus, nu toate tipurile de contracte de muncă oferă acces la protecție socială, de exemplu la prestații de șomaj, de maternitate, de boală și de invaliditate adecvate. Din cauza acestui lucru, unii lucrători afectați de măsurile de urgență pot fi mai vulnerabili și mai expuși riscului de sărăcie. În plus, nivelul prestațiilor de venit minim este sub media Uniunii.

(21) Întreruperea bruscă a cursurilor la toate nivelurile de învățământ a pus sistemul de învățământ într-o situație dificilă din punctul de vedere al asigurării serviciilor de învățământ la distanță. Pentru a împiedica accentuarea inegalităților, este esențial să se garanteze faptul că toți elevii și studenții, în special cei care provin din medii defavorizate, pot avea acces la învățământul la distanță. În 2018, elevii din aproximativ 330 000 de gospodării nu aveau acces la un calculator cu acces la internet. Un număr semnificativ de cadre didactice nu au competențele necesare pentru a ține cursuri digitale. În același timp, mulți părinți au dificultăți mari în a sprijini învățarea digitală și la domiciliu a copiilor lor. Continuarea măsurilor care vizează dotarea școlilor și a cadrelor didactice cu infrastructura digitală necesară și cu materiale didactice online ar remedia unele dintre aceste probleme și ar asigura calitatea actului de învățământ. Criza declanșată de pandemia de COVID-19 evidențiază provocarea structurală globală pe care o reprezintă dobândirea competențelor digitale, în condițiile în care aproape jumătate din populația adultă nu are competențe digitale de bază, iar participarea globală a adulților la programele de învățare este semnificativ mai mică decât media Uniunii. Reformele recente ale învățământului și formării profesionale nu au convins un număr suficient de angajatori să participe la astfel de programe, iar posibilitățile de formare la locul de muncă continuă să fie insuficient valorificate. Penuria de cadre didactice care se profilează subliniază necesitatea sporirii atractivității profesiei de cadru didactic.

(22) Epidemia de COVID-19 a avut un impact negativ puternic asupra condițiilor de funcționare ale întreprinderilor, în special ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și ale microîntreprinderilor. Oferirea de opțiuni de lucru la distanță este problematică și numai o zecime din întreprinderile poloneze sunt digitalizate suficient pentru a se putea adapta rapid la noile condiții. Unul dintre principalele obstacole în calea digitalizării IMM-urilor este nivelul scăzut de alfabetizare digitală al celor care dețin, conduc sau lucrează în întreprinderi. Utilizarea tehnologiilor digitale în

administrația publică este esențială pentru furnizarea de servicii guvernamentale, precum și pentru coordonarea măsurilor necesare pentru a monitoriza și a gestiona criza. În plus, existența unor servicii publice digitale eficiente ar reduce sarcina administrativă și de reglementare inutilă, ceea ce poate fi crucial în faza de redresare.

(23) Pentru a atenua impactul crizei, guvernul polonez oferă sprijin substanțial sub formă de lichidități prin garanții, împrumuturi și granturi acordate sub rezerva anumitor condiții pentru întreprinderile afectate, mai ales pentru IMM-uri și microîntreprinderi. Măsurile guvernamentale sunt sprijinite de Banca Națională a Poloniei, inclusiv prin programul de achiziționare de obligațiuni de trezorerie pe piața secundară și prin reduceri considerabile ale ratei dobânzilor. Aplicarea eficace și rapidă a acestor măsuri și transmisia eficace a politicii monetare de către intermediari sunt aspecte esențiale, în măsură să ajute sectorul afacerilor să își continue activitatea și să faciliteze redresarea. În procesul de definire și implementare a acestor măsuri, trebuie să se țină seama de reziliența sectorului bancar și să se monitorizeze stabilitatea sistemului financiar. Posibilitatea de a amâna plata impozitelor și a contribuțiilor sociale și de a accelera plățile contractuale de către autoritățile publice contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea fluxurilor de numerar ale întreprinderilor afectate.

(24) Pentru a sprijini redresarea economică, va fi important să se acorde prioritate finanțării proiectelor de investiții publice mature și să se promoveze investițiile private, inclusiv prin reforme relevante. Economia Poloniei generează emisii importante de dioxid de carbon, iar calitatea aerului este printre cele mai scăzute din Uniune, ceea ce reprezintă o preocupare majoră din punctul de vedere al mediului și al sănătății. Este, prin urmare, esențial să se planifice și să se adopte măsuri ambițioase care să asigure tranziția în timp util către o energie curată, în conformitate cu Pactul verde european și cu Planul național privind energia și clima. Cu toate că nivelul de implementare în teritoriu a rețelelor de fibră optică este peste media UE și s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește utilizarea rețelelor mobile ultrarapide și mobile în bandă largă în anii trecuți, Polonia este încă departe de a-și îndeplini obiectivele asumate în materie de conectivitate. Redresarea ar putea fi susținută și mai mult prin investiții semnificative în infrastructura de transport durabilă, astfel încât să se asigure o mai bună conectivitate între zonele periferice și centrele de activitate economică. Polonia se va baza tot mai mult pe știință și inovare pentru a asigura creșterea economică durabilă pe termen lung și competitivitatea. Cheltuielile generale pentru cercetare și dezvoltare în raport cu PIB-ul rămân sub media UE și, în ciuda progreselor vizibile înregistrate la nivelul numeroaselor componente ale mixului de politici din ecosistemul de inovare al țării, cooperarea dintre mediul științific și cel antreprenorial rămâne un obstacol esențial în calea consolidării inovării în Polonia. Programarea Fondului pentru o tranziție justă pentru perioada 2021-2027 ar putea ajuta Polonia să abordeze unele dintre provocările legate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în teritoriile menționate în anexa D la raportul de țară[8]. Acest lucru i-ar permite Poloniei să utilizeze acest fond în mod optim.

(25) Un mediu de afaceri stabil și previzibil și un climat investițional favorabil joacă un rol important în redresarea economică a țării după pandemie. Independența, eficiența și calitatea sistemului de justiție sunt componente esențiale din acest punct de vedere. Securitatea juridică, inclusiv accesul la instanțe judecătorești independente, și încrederea în calitatea și previzibilitatea politicilor și a instituțiilor cu rol de reglementare sunt, de asemenea, factori esențiali pentru funcționarea pieței unice și

[8] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 520 final.

pentru protejarea poziției Poloniei în cadrul lanțurilor de aprovizionare europene după pandemie. În plus față de preocupările mai vechi legate de respectarea statului de drept în Polonia semnalate de Comisie, dintre care o parte au fost deja abordate în hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene, evoluțiile recente ridică noi semne de întrebare și pun în pericol funcționarea ordinii juridice a Poloniei și a Uniunii.

(26) Un mediu legislativ solid și stabil este baza necesară pentru susținerea creșterii economice și a investițiilor private. Lipsa unor consultări adecvate cu populația și cu partenerii sociali are efecte negative asupra stabilității și robusteții mediului de afaceri, precum și asupra calității legislației. Consultările publice au devenit obligatorii pentru proiectele de legi propuse de Consiliul de Miniștri, însă acestea fie nu se realizează, fie nu sunt obligatorii pentru propunerile care recurg la căi alternative, cum ar fi înaintarea propunerii de către parlamentari. Această inconsecvență afectează și mai mult calitatea legislației rezultate. În plus, calitatea dialogului social s-a deteriorat în ultimii ani, în special din cauza absenței consultărilor sau a caracterului sumar al acestora în procesul de elaborare a politicilor. Rezervarea unui timp suficient pentru consultări, îmbunătățirea integrării în procesul legislativ a opiniilor exprimate de părțile interesate cu privire la legislație și la documentele de politică și reducerea la minimum a numărului de legi care nu sunt supuse consultărilor ar consolida implicarea partenerilor sociali și ar contribui la îmbunătățirea calității legiferării. Consiliul pentru dialog social constituie un cadru instituțional pentru dialogul social tripartit. Cu toate acestea, dispozițiile legale adoptate în aprilie 2020 slăbesc autonomia partenerilor sociali în cadrul Consiliului dialogului social și riscă să agraveze și mai mult eficacitatea dialogului social din țară.

(27) Deși prezentele recomandări se concentrează pe abordarea impactului socioeconomic al pandemiei și pe facilitarea redresării economice, recomandările specifice țării pentru 2019, adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019, au vizat și reformele care sunt esențiale pentru abordarea provocărilor structurale pe termen mediu și lung. Recomandările respective rămân pertinente și vor continua să fie monitorizate în anul care urmează, pe parcursul întregului ciclu anual al semestrului european. Același lucru este valabil și pentru recomandările privind politicile economice legate de investiții. Acestea din urmă ar trebui luate în considerare pentru programarea strategică a fondurilor aferente politicii de coeziune pentru perioada de după 2020, inclusiv pentru măsurile de atenuare și strategiile de ieșire din criza actuală.

(28) Semestrul european oferă cadrul pentru coordonarea continuă a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă în Uniune, care poate contribui la o economie durabilă. Statele membre au evaluat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite în programele lor naționale de reformă pentru 2020. Prin asigurarea aplicării depline a recomandărilor de mai jos, Polonia va contribui la realizarea de progrese în direcția îndeplinii ODD și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune.

(29) În contextul semestrului european 2020, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Poloniei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2020. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de convergență pentru 2020 și Programul național de reformă pentru 2020, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Poloniei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu doar de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Polonia, ci și de conformitatea lor cu normele și cu orientările Uniunii, având în vedere necesitatea

consolidării guvernanței economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii pentru deciziile naționale viitoare.

(30) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2020 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său[9] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

RECOMANDĂ ca, în 2020 și în 2021, Polonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În conformitate cu clauza derogatorie generală, să ia toate măsurile necesare pentru a contracara în mod eficace efectele pandemiei, a susține economia și a sprijini redresarea viitoare. Atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, să aplice politici bugetare care să asigure poziții bugetare prudente pe termen mediu și să asigure sustenabilitatea datoriei, consolidând, în același timp, investițiile. Să îmbunătățească reziliența, accesibilitatea și eficacitatea sistemului de sănătate, inclusiv prin furnizarea de resurse suficiente și prin accelerarea implementării serviciilor de e-sănătate.

2. Să atenueze impactul crizei asupra ocupării forței de muncă, în special prin promovarea modalităților de lucru flexibile și a șomajului tehnic. Să direcționeze mai bine prestațiile sociale și să asigure accesul persoanelor care au nevoie de ajutor la acestea. Să îmbunătățească dobândirea competențelor digitale. Să promoveze în continuare transformarea digitală a întreprinderilor și a administrației publice.

3. Să continue eforturile de asigurare a accesului la finanțare și la lichidități pentru întreprinderi. Să acorde prioritate finanțării proiectelor de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a favoriza redresarea economică. Să direcționeze cu prioritate investițiile în favoarea tranziției ecologice și digitale, în special asupra infrastructurii digitale, a producerii și utilizării nepoluante și eficiente a energiei și a transportului durabil, contribuind la decarbonizarea treptată a economiei, inclusiv în regiunile carbonifere.

4. Să consolideze climatul investițional, în special prin garantarea independenței sistemului judiciar. Să organizeze consultări publice eficiente și să vegheze la implicarea partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele

[9] Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.